

TEPLÁRENSKÉ SDRUŽENÍ

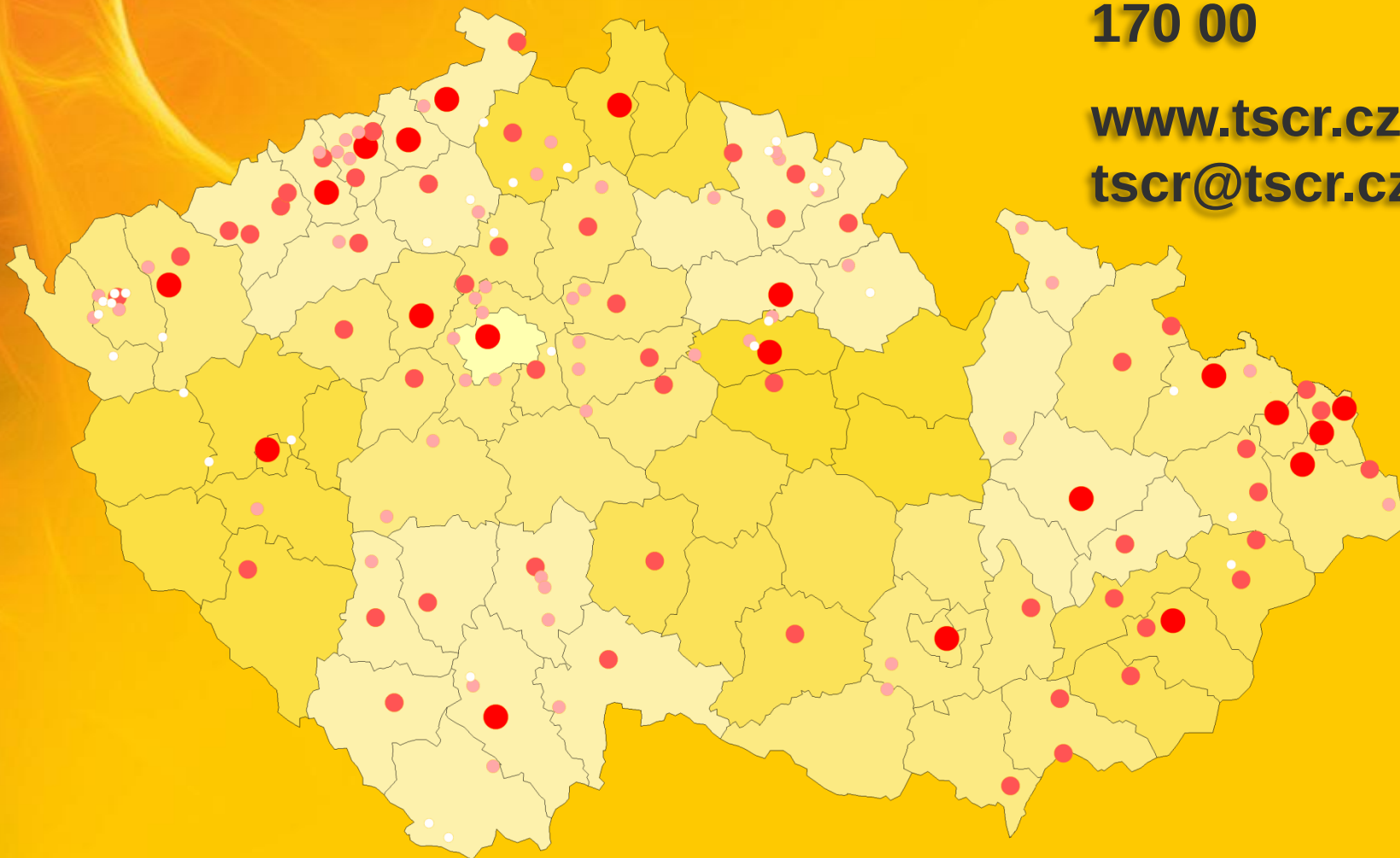
České republiky

sdružení podnikatelů v teplárenství

**Partyzánská 1/7
PRAHA 7
170 00**

**www.tscr.cz
tscr@tscr.cz**

Aktuální vývoj v oblasti soudních sporů o náhrady imisních škod na lesích Novela vyhlášky o škodách na lesích

**Ing. Jiří Vecka, Ph.D.
Teplárenské sdružení ČR
veck@tscr.cz**

**Seminář CZBA „Pro přítomnost i budoucnost“
18. 2. 2019, Praha**

www.tscr.cz

Náhrada škody na lesních porostech

- každý rok je uplatňován požadavek na náhradu škody na lesních porostech způsobené imisemi SO₂ a NO_x po emitentech (napříč průmyslem v ČR) dle § 21 z. č. 289/1996 Sb., o lesích
- několik desítek subjektů, většina se dohodne na částečné úhradě;
- zástupci energetiky a teplárenství vedou soudní spory.

Změna právní úpravy

- Od roku 2016, kdy LČR uplatnily náhradu škody na provozovatelích za rok 2014, se postupuje podle nového **Občanského zákoníku** - NOZ (č. 89/2012 Sb.)
- NOZ rozlišuje škodu z provozní činnosti (§2924 NOZ - §420a OZ) a škodu způsobenou provozem zvláště nebezpečným (§2925 NOZ – § 432 OZ)

Zvlášť nebezpečný provoz

- NOZ rozlišuje škodu z provozní činnosti (§2924 NOZ - §420a OZ) a škodu způsobenou provozem zvlášť nebezpečným (§2925 NOZ – § 432 OZ) V případě zvlášť nebezpečného provozu (§ 2925) se jedná o objektivní odpovědnost (bez zavinění)
- Provoz je zvlášť nebezpečný, nelze-li předem rozumně vyloučit možnost vzniku závažné škody ani při vynaložení řádné péče; a pokud je provozován továrním způsobem
(vyvratitelná právní domněnka)

Škoda z provozní činnosti

- V případě škody z provozní činnosti (§2924) se provozovatel povinnosti nahradit škodu zproští, prokáže-li, že vynaložil veškerou péči, kterou lze rozumně požadovat, aby ke škodě nedošlo – tzv. liberační důvod.
- Akceptováno soudy
(např. Rozsudek Odvolacího soudu Praha 25 Co231/2017)

Stížnost k VOP

- V roce 2017 stížnost k Veřejnému ochránci práv proti vyhláškám č. 55/1999 Sb. o způsobu výpočtu výše újmy a č. 78/1996 Sb. o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí
- Stížnost podal ČSZE, připojilo se TS ČR a další jednotliví provozovatelé
- Vyhlášky neodpovídají současnému stavu, došlo k výraznému snížení emisí (tedy i imisní koncentrace) a zlepšení stavu lesů
- Vyhláška č. 78/1996 Sb. stanoví pásma ohrožení lesů pod vlivem imisí s označením A – D, kdy v pásmu A by po několika letech nebyl žádný les, přesto tyto lesy prosperují
- Nejsou veřejně přístupné lesnické mapy se zakreslením pásem ohrožení – bez aktuálních lesnických map, kde jsou zakreslena pásma ohrožení, nelze stanovit výši škody

Výsledky šetření VOP

- Zástupci MZe i ÚHÚL přiznali, že vyhlášky č. 55/1999 Sb. a č. 78/1996 Sb. již neodpovídají skutečnému stavu a je nezbytné je upravit.
- Vliv imisí v terénu nemohl působit předpokládané chřadnutí ani v době vzniku vyhlášky č. 78/1996 Sb.
- Na základě příslibu nové zonace zdravotního stavu lesů a novelizace vyhlášek ze strany MZe ukončil VOP v červnu 2018 šetření.

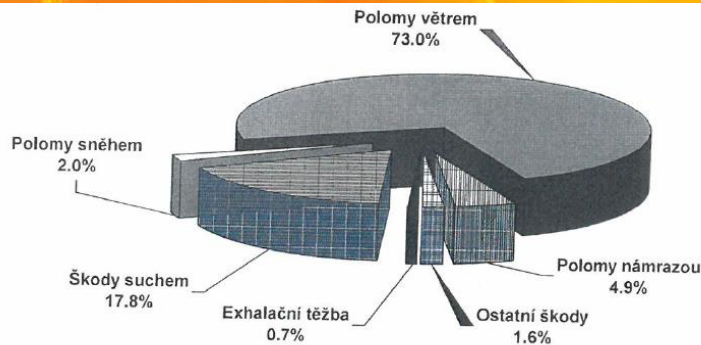
Výpočet škody

- Na základě vyhlášek č. 55/1999 Sb. a 78/1996 Sb. lze vypočítat celkovou škodu na všech lesích za kalendářní rok.
- Celková částka je rozpočítána mezi vybrané emitenty uvedené podle vypočítaného procentního podílu na kyselé depozici, které vycházejí z množství emisí SO₂ a NO_x ohlášených do ISPOP

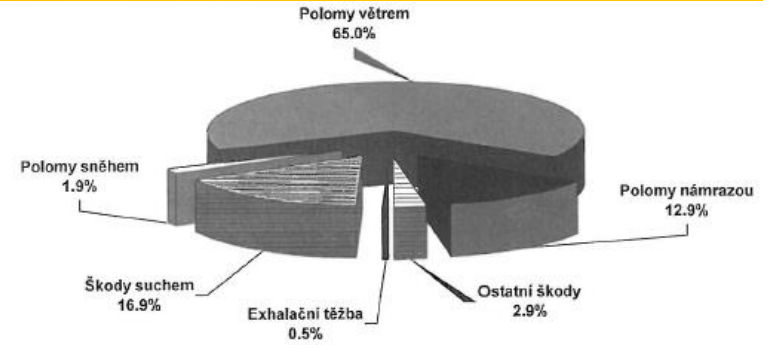
Roční škoda

rok	LČR (mil. Kč/rok)	exhalační těžby %	Snížení přírůstu mil. Kč	Snížení produkce lesního porostu mil. Kč	Krušné hory - LS Blatná, Litvínov, Janov, Klášterec n.O. (mil.Kč/rok)
2014	55,425	0,70	8,492	34,08	35,30
2015	57,066	0,50	8,190	35,00	34,66
2016	53,324	1,10	7,264	32,72	31,81

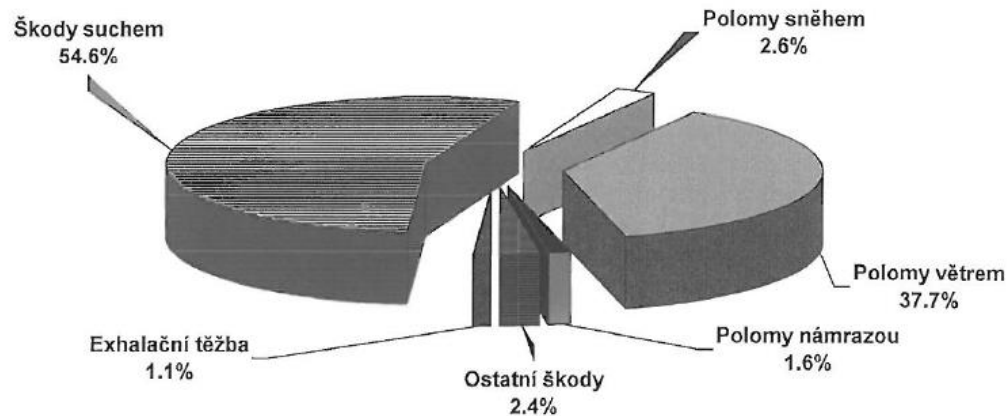
Podíl exhalační těžby 2014-2015-2016

Obr. 1. Poměr objemů nahodilých těžeb způsobených abiotickými činiteli v roce 2014 v lesních porostech České republiky.

Obr. 1. Poměr objemů nahodilých těžeb způsobených abiotickými činiteli v roce 2015 v lesních porostech České republiky.

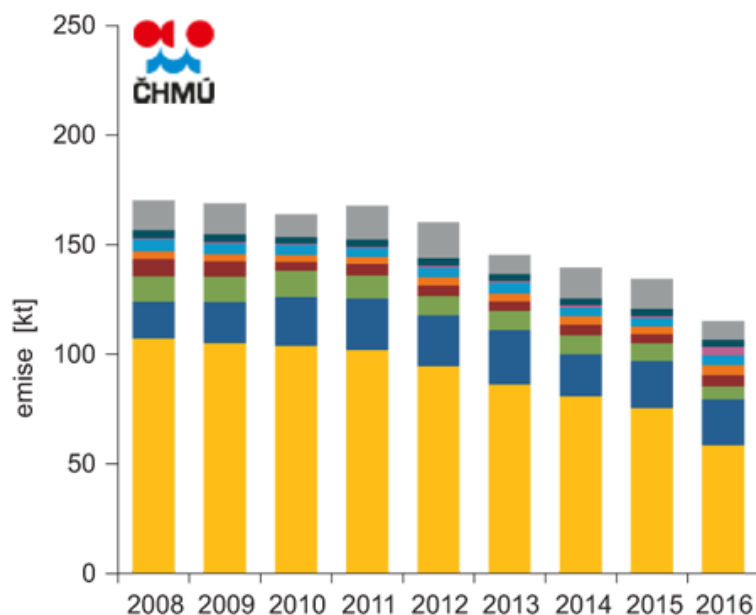
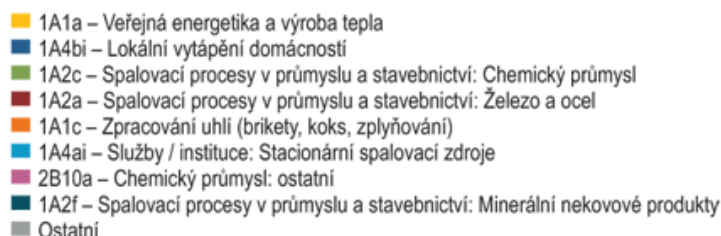

Obr. 1. Poměr objemů nahodilých těžeb způsobených abiotickými činiteli v roce 2016 v lesních porostech České republiky.

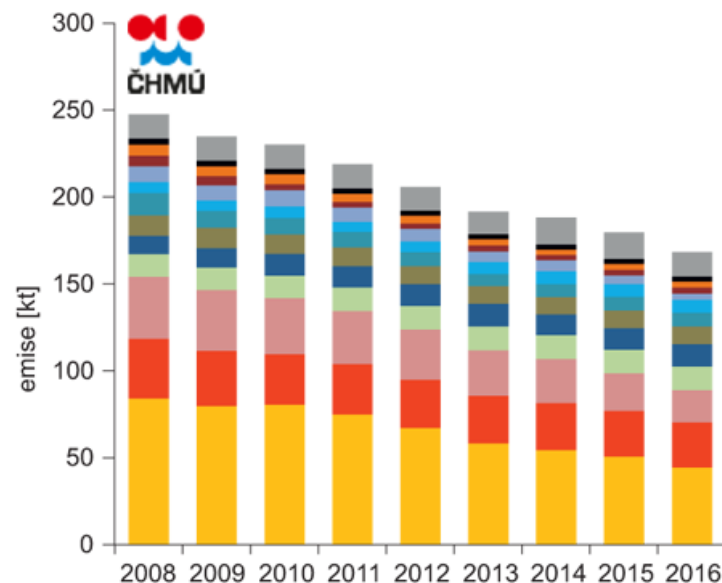
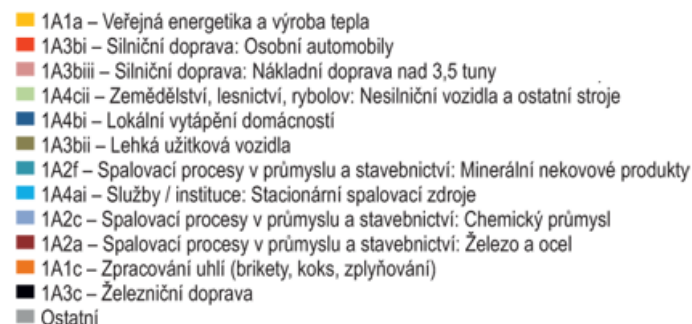
Vývoj emisí SO₂ a NO_x

- Data ČHMÚ (2018) - Znečištění ovzduší na území České republiky

Vývoj celkových emisí SO₂, 2008–2016

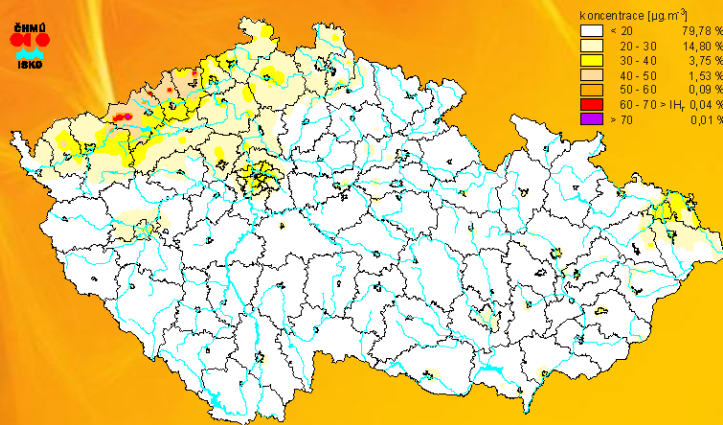

Vývoj celkových emisí NO_x, 2008–2016

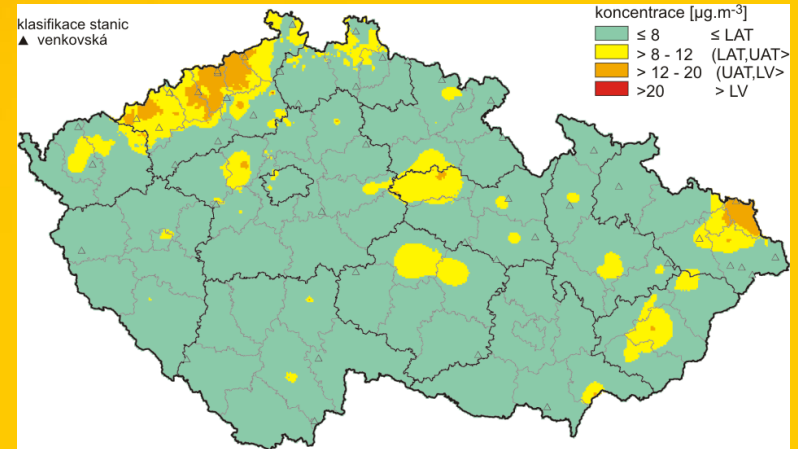

Vývoj roční koncentrace SO₂

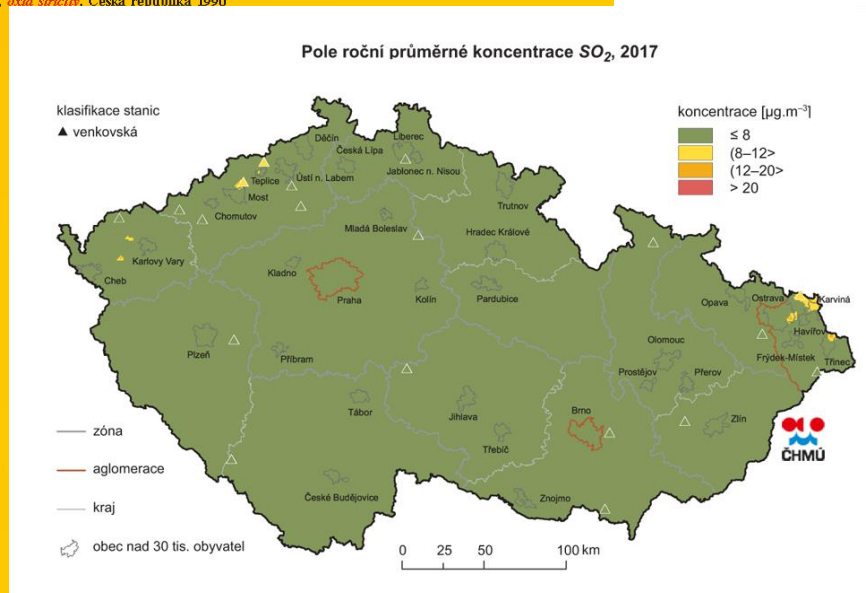
- Data ČHMÚ (2018) - Znečištění ovzduší na území České republiky

Pole ročních aritmetických průměrů koncentrací, oxid siřičitý, Česká republika 1996

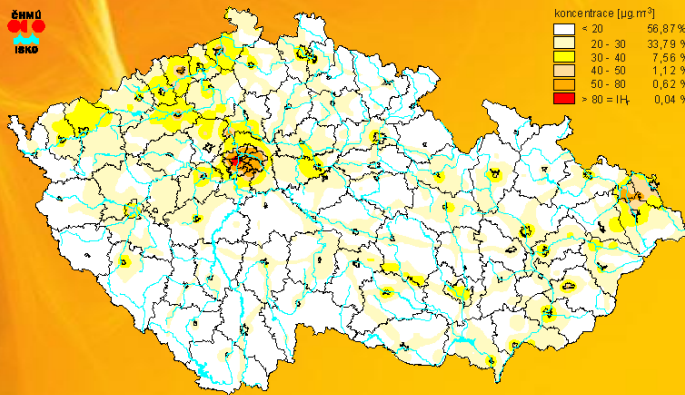

Pole roční průměrné koncentrace oxidu siřičitého v roce 2006

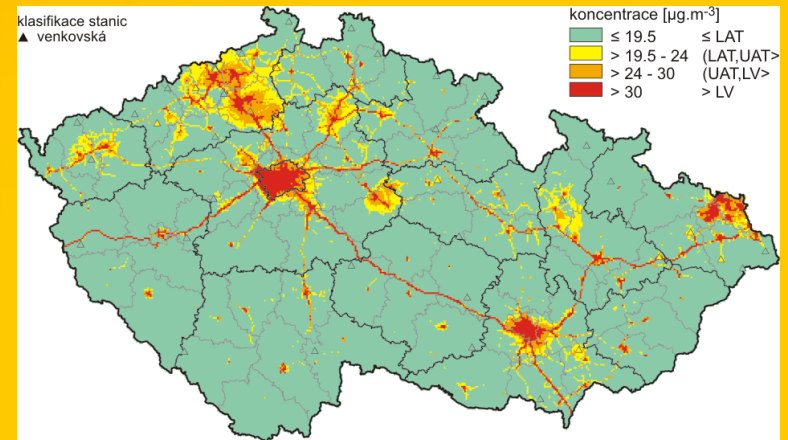

Vývoj roční koncentrace NO_x

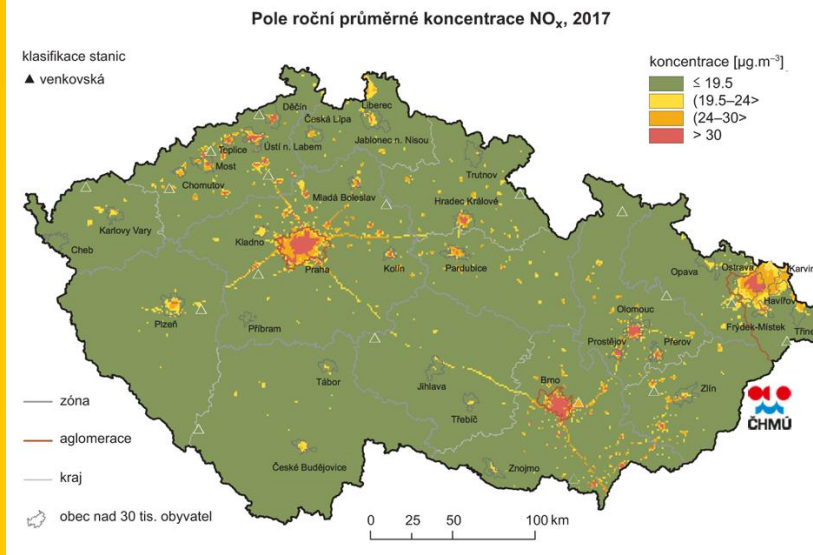
- Data ČHMÚ (2018) - Znečištění ovzduší na území České republiky

Pole ročních aritmetických průměrů koncentrací oxidů dusíků, Česká republika 1996

Pole roční průměrné koncentrace oxidů dusíků v roce 2006

Novela vyhlášky č. 55/1999 Sb.

- o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích
- MZe již na podzim 2017 poslalo novelu vyhlášky do připomínkového řízení, avšak novela v předkládané podobě znamenala výrazné navýšení hrazené částky za škodu na lesích (nárůst ceny dřeva).
- TS ČR a další sdružení uplatnila velké množství zásadních připomínek.
- Vypořádání připomínek na MZe probíhalo velmi obtížně s tím, že aktuální stav i návrh novely je naprosto nepřijatelný.
- V říjnu 2018 MZe poslalo upravený návrh vyhlášky na Úřad vlády k projednání v LRV.

Výsledné znění novely

- Výši škody způsobené imisemi lze určit u imisí, pro které je stanoven imisní limit vyhlášený pro ochranu ekosystémů a vegetace podle zákona o ochraně ovzduší. Zároveň lze výši této škody určit pouze za kalendářní rok, ve kterém byl na daném území překročen imisní limit pro konkrétní znečišťující látku podle zákona o ochraně ovzduší (č. 201/2012 Sb.)
- Zákon o ochraně ovzduší stanoví imisní limity pro ochranu ekosystémů a vegetace v případě troposférického ozonu, SO₂ (20 µg/m³) a NO_x (30 µg/m³). V současnosti dochází dlouhodobě k překračování limitů ozonu; imisních koncentrací SO₂ jen výjimečně a v případě NO_x jen v aglomeracích a u hlavních dálničních tahů.

Výsledné znění novely – snížení produkce

- Novelizace vyhlášky uvádí, že škoda ze snížení produkce lesního porostu se neuplatňuje v případě, že ke snížení produkce lesního porostu došlo v důsledku záměny dřevin vyvolané působením imisí.

Platnost změny

- Novela vyhlášky nabyla účinnosti dnem 1. ledna 2019 (tj. pro škody, jejichž nárok může být uplatněn v r. 2021)
- Vyšla ve Sbírce zákonů pod číslem 296/2018 Sb. vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 55/1999 Sb., o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích
- Jedná se o zásadní změnu v uplatňování náhrad škod na lesních porostech.
- Předpokládáme, že již nebude zajímavé postupovat podle vyhlášky č. 55/1999 Sb. a prokázání imisní škody na lesích bude v souladu s NOZ.

Posun v dokazování škody

- Soudy již automaticky nepřiznávají LČR nárok na náhradu škody (i u starých soudních sporů)
- Obvodní soud v Praze (rozsudek č. j. 55 C 114/2008 ze dne 17. července 2018) dospěl k závěru, že LČR neprokázaly vznik škody, ale pouze vypočítaly její výši podle vyhlášky
- Soud konstatoval, že příčin stavu lesních porostů od 2. poloviny 90. let je celá řada a působí kumulativně - změna klimatu, sucho, polutanty vypouštěné jinými zdroji, než průmyslem (ozon, amoniak); intenzita a způsob zemědělského obhospodařování i samotný způsob lesního hospodaření
- Je zpochybňován znalecký posudek RNDr. P. Hadaše, který není znalcem na zdravotní stav lesa a ani lesních půd

Závěrečné zhodnocení

- možnost spolupráce s TS ČR (www.tscr.cz)
- podpora ostatních odvětví českého průmyslu

TEPLÁRENSKÉ SDRUŽENÍ
České republiky

Děkuji za pozornost

www.tscr.cz